

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM – Európske štúdiá

HUDOBNÁ VÝCHOVA – osemročné štúdium

ÚVOD*

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať, dôležitá je ich priama účasť – činnosť v hudobnom procese.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU*

Hudobná edukácia v gymnáziách s osemročným vzdelávacím programom predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie ako obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) ako cieľ a hudobné činnosti ako metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, v gymnaziálnom osemročnom vzdelávaní sa rozširuje aj o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

CIELE PREDMETU*

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele

- Špecifické hudobné ciele

Žiaci

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie.

- Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity

Žiaci

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia.

- Sekundárne ciele

Žiaci

- nadobudnú (si prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia

* prevzaté z inovovaného štátneho vzdelávacieho programu

Inovovaný školský vzdelávací program je plne v súlade s inovovaným štátnym vzdelávacím programom.

Súčasťou tohto materiálu je aj zaradenie prierezových tém platných pre gymnáziá:

- 1 - osobnostný a sociálny rozvoj
- 2 - environmentálna výchova
- 3 - mediálna výchova
- 4 - multikultúrna výchova
- 5 - ochrana života a zdravia

Zaradenie týchto tém k príslušným tematickým celkom má orientačný charakter. Príslušní vyučujúci majú možnosť prostredníctvom svojich tematických výchovno-vzdelávacích plánov upraviť a konkretizovať využitie týchto tém.

UČEBNÝ PLÁN

Názov predmetu	HUDOBNÁ VÝCHOVA								
Stupeň vzdelávania	ISCED 3 – osemročné gymnázium								
Zameranie	Školský vzdelávací program – Európske štúdiá								
Ročník	príma	sekunda	tercia	kvarta	kvinta	sexta	septima	oktáva	spolu
Počet hodín	1	1	-	-	-	-	-	-	2

RÁMCOVÉ UČEBNÉ OSNOVY

Tematický celok		Počet hodín	Prierezové témy
príma		33 hodín (1 hodina týždenne)	
1.	Hudba minulosti a súčasnosť	22	Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
2.	Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov	11	Multikultúrna výchova, Osobnostný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
sekunda		33 hodín (1 hodina týždenne)	
1.	Hudobné prechádzky storočiami	17	Multikultúrna výchova, Osobný a sociálny rozvoj, Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
2.	Pestrá paleta populárnej hudby	10	Človek a spoločnosť, Človek a príroda, Multikultúrna výchova
3.	Hudba na pomedzí	6	Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, Ochrana života a zdravia, Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

UČEBNÉ OSNOVY

HUDOBNÁ VÝCHOVA

PRÍMA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Získať poznatky a vedomosti v procese komunikácie s hudbou v rôznych slohových obdobiach, nadobudnúť schopnosť prijať, hodnotiť a vážiť si hudbu svojho aj iných národov. Podľa sluchu vystihnúť niektoré charakteristické znaky slohových období	I. HUDBA MINULOSTI A SÚČASNOSŤ	- počiatky hudby, starovek - prvé veľké kultúry, stredoveká hudba, stredoveká hudba na našom území, renesancia- charakteristika obdobia, barok – charakteristika, hlavní predstavitelia hud. baroka, hudobný barok na Slovensku, klasicizmus- charakteristika obdobia, hlavní predstavitelia klasicizmu, hudobný klasicizmus na Slovensku, hudobný romantizmus, hlavní predstavitelia hud. romantizmu, zakladatelia slovenskej národne hudby	-na základe počúvania hudobných skladieb rôznych dejinných období vedieť prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadať v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život, chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach, poznať mená najvýznamnejších slovenských a svetových hudobných skladateľov a ich najznámejšie diela	22	Motivačný rozhovor, práca s informáciami, tvorba a prezentácia projektu, práca vo dvojiciach	Osobný a sociálny rozvoj, človek a spoločnosť
Pomocou hudby poukázať na nutnosť priateľského	II.PROSTREDNÍCTVOM HUDBY POZNÁVAME	- hudobná kultúra európskych národov, česká, poľská, ruská, maďarská, nemecká,	- spoznávanie hudobnej kultúry okolitých štátov, vnímať typické piesne a hudobné skladby vybraných	11	Motivačné súťaživé hry, práca s informáciami,	Multikultúr na výchova, regionálna výchova

spolunaživanja medzi národmi celého sveta	KULTÚRU ROZNYCH NÁRODOV	rakúska, talianska, francúzska, chorvátska	národov, rozoznávať umelecké hodnoty rôznych kultúr, pochopiť vlastnú kultúrnu identitu v rámci európskej hudobnej kultúry		skupinová práca, tvorba a prezentácia projektu	a tradičná ľud. kultúra, človek a spoločnosť, človek a príroda
---	-------------------------	--	--	--	--	--

HUDOBNÁ VÝCHOVA

SEKUNDA

Kľúčové kompetencie	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín	Metódy a formy	Prierezové témy
Získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou	I. HUDOBNÉ PRECHÁDZKY STOROČIAMI	- návrat do minulosti: prvý návrat –klasicizmus, druhý návrat- barok, tretí návrat - stredovek, od hudobných atómov cez mody, modus a aleatoriku po recept na seriálovú hudbu, hudobníci rôznych dôb, hudobné nástroje rôznych dôb, zakladatelia modernej slovenskej hudby, galéria hudobných skladateľov,	-žiak dokáže podporiť charakter zmeny nálad hudobnej ukážky, zvýrazniť dôležité hudobné myšlienky reprodukovanej hudby, rytmizovanie jednoduchých inštrumentálnych sprievodov na detských hudobných nástrojoch v dvoj-, troj - štvordobom takte, vrátane synkopy, bodkovaného rytmu, sprevádzať, vytvoriť hudobný sprievod k piesňam na rytmických a melodických nástrojoch Orfovho inštrumentária	17	Hudobné hádanky, práca v skupinách, práca s učebnicou	Človek a spoločnosť, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra, multikultúrna výchova
Reagovať pohybom na hudbu, vyjadriť pohybom	II. PESTRÁ PALETA POPULÁRNEJ HUDBY	- vývoj populárnej hudby, džez- vymedzenie pojmu, korene džezu, džez na ceste do sveta, zo	- správne reagovať pohybom na znejúcu hudbu, vyjadriť metrum, tempo, dynamiku, pohyb melódie v súlade	10	Motivačné aktivity, tvorba a prezentácia projektu, práca	Ochrana života a zdravia, osobný

<p>charakter, výraz a náladu piesne a znajúcej hudby, rozpoznať niektoré tance rôznych štýlov, období a žánrov</p>		<p>suterénu na výslnie, štýlovo vývojová línia džezu, prekračovanie hraníc, prvky džezovo vážnej hudbe, džez vo svete - svet v džeze, rock- vývojová línia, vývin českej a slovenskej populárnej hudby, moderné smery súčasnosti, najznámejšie osobnosti pop- scény doma i vo svete</p>	<p>s charakterom piesne alebo skladby, vyjadriť náladu a obsah hudby pohybom, na základe svojich individuálnych schopností a zručností vytvárať pohybové improvizácie a kreácie</p>		<p>v skupinách a vo dvojiciach</p>	<p>a sociálny rozvoj, tvorba projektu a prezentačné schopnosti</p>
<p>Po viacnásobnom vypočutí poznať minimálne 6 hudobných skladieb a ich autorov</p>	<p>III. HUDBA NA POMEDZÍ</p>	<p>-country and western, šansón, opereta, hudobné zábavné divadlo, muzikál, hudba k filmom, hudba na internete, etno hudba a world music, vážna hudba verzus populárna hudba, prezentácia hudobno-dramatického príbehu</p>	<p>Žiak dokáže zaradiť a charakterizovať počúvanú skladbu vokálnu alebo inštrumentálnu z hľadiska žánru, charakterizovať základné črty daných slohových období na základe počúvaných skladieb- hudba naj starších čias, stredovek, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, charakterizovať základné typy džezovej a populárnej hudby na základe počúvaných skladieb, využívať vokálne, hudobno-pohybové, inštrumentálne a percepčné činnosti spojené v dramatickom príbehu</p>	<p>6</p>	<p>Práca s informáciami, motivačné súťaživé hry, práca s učebnicou , práca v skupinách, tvorba hudobno-dramatického príbehu</p>	<p>Človek a spoločnosť multikultúrna výchova, regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra</p>